

**R. P. Georgii De Rhodes Avenionensis, È Societate Iesv,
Philosophia Peripatetica, Ad Veram Aristotelis Mentem**

Rhodes, Georges de

Lvgdvni, 1671

Sect. vij. Qualis sit contractus partium continui.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95638)

Quaest. II. Sect. VI de Quantitate continua. 201

nam, & nunquam actu ponendam: sed in hac propositione, *Continuum diuidi collectiue nunc potest, quantum potest collectiue diuidi*; primum potest, significat diuisionem determinatam, & totam simul actu ponendam; secundum autem *quantum potest*, significat diuisionem indeterminatam, & nunquam simul actu ponendam, sed syncategorematicè infinitam: ergo illa propositio non est identica. Sicut etiam identica non sunt istae propositiones, *Deus potest facere nunc quicquid potest facere nunc*: *Deus facere potest motum velocissimum, quem potest facere*: *Deus facere potest creaturam finitiam maximam, quam potest facere*: *Deus facere potest triangulum vel circulum maximum, quem potest facere*. Quae omnes propositiones non sunt identicae.

Probatio
secundae
partis.

Secunda pars negans illam esse veram, probatur, quia continuum esse diuisibile est aliquid indeterminatum & infinitum syncategorematicè, quod significat semper posse tolli nouas partes, neque tot diuidi, quin possint plures diuidi. Cum ergo dicitur, continuum esse diuisibile in ea omnia, in quae potest diuidi, est idem ac si dicatur, id quod essentialiter est diuisibile semper in plura & plura, potest totum ita diuidi, vt non possit amplius diuidi: quae duo se inuicem destruant.

Deinde id quod est omnino indeterminatum, non est totum factibile, alioqui iam esset determinatum: sed diuisibilitas continui est aliquid indeterminatum, vt supra ostensum est: ergo implicat vt ponatur tota: ergo illa propositio absolute falsa est, *Continuum potest diuidi quantum potest diuidi*; supponit enim dari aliquid quod possit diuidi quantum potest diuidi; illud autem nullum est: ergo falsum est quod Deus possit diuidere, quantum potest diuidere; quia nullum est quod possit diuidi quantum potest diuidere. Imò hæc propositio est falsa quae supponit aliquid falsum, & bis illud repetit: ista huiusmodi est, supponit enim continuum esse diuisibile collectiue, & bis illud repetit.

Deus cognoscit omnes partes.

Dico tertio, Deum cognoscere omnes omnino diuisiones continui possibiles, & prater eas, quas actu cognoscit, nullam omnino esse possibilem; neque tamen cognosci à Deo quantitatem vt redactam ad indiuisibilia.

Ratio est, quia Deus cognoscit partes omnes continui, & omnes diuisiones possibiles eo modo, quo sunt possibiles: sed partes ita sunt in continuo, vt qualibet earum includat plures alias; & diuisiones ita sunt possibiles, vt nulla inter illas sit vltima: ergo Deus ita cognoscit partes continui, vt qualibet includat plures alias, & ita cognoscit diuisiones omnes possibiles, vt nullam inter illas videat vltimam: ergo Deus non videt continuum redactum ad indiuisibilia per illas diuisiones. Ex quibus,

Solutio primi argum.

Ad primum respondeo negando illam maiorem; possibile est continuum in ea resolui omnia, in quae diuisibile est. Cuius propositionis falsitas, satis constat ex tertia conclusione.

Solutio secundae.

Ad secundum, concedo, Deum videre omnes diuisiones possibiles in continuo, ita vt nullam videat vltimam; sed eo modo quo sunt possibiles, plures scilicet semper, & plures. Nego autem quod propterea Deus videat continuum redactum ad indiuisibilia, quia videns omnes diuisiones plures & plures sine vlla vltima, nunquam videt quantum redactum ad indiuisibilia, sed videt illud semper & semper diuisibile, non per diuisiones aliquas quas non videat, sed per diuisiones ipsas, quas actu videt semper plures & plures. Ideo ad proba-

tionem negatur sequela maioris, quod nimirum restent diuisiones cognoscendae à Deo, prater eas quas cognoscit; hoc enim esset verum si videret aliquam vltimam; sed est falsum ex suppositione, quod nullam videat vltimam.

Ad confirmationem concedo antecedens, sed nego consequentiam; si enim diuisiones illae omnes actu existerent, essent determinatae, haberentque necessariò aliquam vltimam; nunc autem obiectiue cognitae, sunt indeterminatae, neque vllam habent vltimam.

Instabis primo. Potest Deus quamlibet partem diuidere ab alia parte, quae non est illius pars, & sic diuisam conseruare; quauis enim alia, à qua diuideretur, non esset de illius essentia: ergo Deus potest diuidere ab inuicem omnes partes.

Prima instantia.

Resp. distinguendo consequentiam: ergo Deus potest diuidere ab inuicem omnes partes distributiue, id est, non est vlla quam non possit diuidere, concedo: ergo potest collectiue, ita vt nulla sit amplius diuidenda, nego.

Instabis secundo. Aut omni parte magnitudinis datur alia minor, aut non datur; si datur, ergo illa, quae minor est omni parte magnitudinis, est indiuisibilis; si enim diuidi posset in partes minores, non esset minor omni parte, sed maior aliquibus; si autem non datur: ergo aliqua parte magnitudinis non est alia minor: ergo datur aliqua indiuisibilis, quia illa, quae non est alia minor, est omnium minima.

Secunda instantia.

Responsio eadem est; quauis enim parte collectiue sumpta non datur alia minor, sed datur alia minor quauis parte sumpta distributiue.

Instabis tertio. Si vnio est modus, debet saltem in priori naturae supponere partes existentes; in illo ergo priori partes non sunt diuisibiles; sed sunt omnes diuise: ergo in illo priori partes sunt indiuisibiles. Confirmatur, quia quod vnio per vnionem, est necessariò indiuisibile; si enim est diuisibile, habet vnionem: ergo vnio vnians partem, vnio vnionem.

Tertia instantia.

Resp. partes esse quidem priores naturae, quàm vniones; sed in illa tamen priori, partes nec esse, nec concipi posse sine vnionibus, quia sunt essentialiter diuisibiles, idèque dicunt essentialiter aliquam vnionem. Ad confirmationem, nego quod vnio vnio vnionem, quamuis vnio partem, quae habet vnionem.

SECTIO VII.

Qualis sit contactus partium continui.

Quarta difficultas contra diuisibilitatem partium continui petitur ex contactu corporum, qui nullo modo saluari potest si omnia reiciantur indiuisibilia, saltem terminatiua, quod vt probem, argumentor tripliciter.

Primo. Ex contactu sphaerici & plani. Corpus perfecte sphaericum in quantitate non potest tangere planum nisi in puncto, sed tangit illud in aliquo reali: ergo dantur in continuo puncta realia. Antecedens demonstratur à Mathematicis lib. 3. Euclidis, propo. 6. Probatum autem physica ratione, quia si globus non tangeret planum in puncto, tangeret illud in parte diuisibili: sed globus tangere non potest planum in parte diuisibili: ergo tangit illud in puncto. Probatum minor. Quicquid tangit permanentemente aliud, debet illi adaequari secundum id quod tangit: sed globus non potest adaequari plano secundum partem diuisibilem.

Ex contactu sphaerici.

fibilem; ergo globus non potest tangere planum secundum partem diuisibilem. Probat minor. Si globus adæquaretur secundum partem diuisibilem, globus haberet partem aliquam planam, vel planum haberet partem aliquam curuam; quod absurdum est, quia corpus sphericum non esset sphericum, & planum non esset planum.

Ex contactu
quorumlibet
corporum.

Secundo generaliter ex contactu omnium corporum licet argumentari. Quando tanguntur duo corpora; non tanguntur nisi secundum solam superficiem indiuisibilem versus profunditatem: ergo datur superficies. Probo antecedens. Si duo corpora se tangerent plusquam in superficie indiuisibili, penetrarent se mutuo, quia vnus lapis non potest tangere interiores partes alterius lapidis, quin penetret partes illius exteriores, quæ sunt inter lapidem tangentem, & partem interiorem alterius lapidis: ergo si lapides se tangunt plusquam in superficie, penetrant se inuicem.

Ex quantitate
successiva.

Tertio ex continuo successiuo difficultas mouetur insuperabilis; si enim sunt in tempore instantia indiuisibilia, necesse omnino est ut sint puncta in continuo permanenti; esse autem instantia in tempore, probo, quia si Angelus non produceretur in instanti indiuisibili, sed in tempore diuisibili, deberet habere partes, quarum vna produceretur in prima parte temporis, altera in secunda; quod absurdum est. Imò dicuntur omnia incipere, & desinere, vel extrinsecè, vel intrinsecè, id est in instanti, quo licet dicere, *Res est, vel non est*: quæ omnia ut distinctè soluantur,

Sphericum
non tangit
in puncto.

Dico primò. Si sphericum tangeret planum in puncto, deberet continuum constare ex solis indiuisibilibus.

Ratio est, quia corpus sphericum, si planum tangit in aliquo puncto, poni potest à Deo immediate post illud punctum; vel ergo tangit tunc in puncto, & sic puncta sunt immediata; vel non tangit in puncto: ergo sphericum potest tangere planum in parte diuisibili. Deinde in motu vel sphericum quod rotatur super planum tangit semper in puncto, & sic sola in continuo sunt puncta; vel tangit in parte diuisibili solum inadæquatè: ergo sphericum sine adæquatione potest tangere planum.

Contactus
inadæquatus.

Dico secundò, contactum corporum alterum esse adæquatum, alterum inadæquatum. Contactus adæquatus est quando aliqua pars quantitatis tota tangit aliam partem totam, id est, cum aliqua pars ita tangit aliam, ut secundum quod tangit, non excedat aliam; hoc enim est adæquatè, siue commensuratiuè tangere. Palmus v.g. immediatus alteri palmo tangit illum adæquatè, quia secundum totam latitudinem & longitudinem illum tangit. Tactus inadæquatus est cum pars diuisibilis alicuius quantitatis ita tangit aliam, ut non tangat aliquid totum eius, id est, ita tangit, ut secundum quod tangit, excedat, & excedatur ab alia: v. g. sphericum ita tangit planum, ut secundum partem sui diuisibilem tangat diuisibilem partem plani, sed inadæquatè, seu sine commensuratione; quia scilicet nulla pars sphericæ tangit partem aliquam totam plani; sed id quo tangit, est extra planum, & id quo tangitur, est extra sphericum.

Si ergo queratur, quid tangit? Respondeo, nihil totum tangi, & secundum nihil totum, sed aliquid inadæquatè. Iterum vrget, viderne Deus id quo tangit? Respondeo, videt eo modo quo est; si enim sensus sit, *Videt aliquid quod totum tangatur*; non est verum, quia nihil tangitur totum; si sensus sit, *Videt aliquid, quod secundum nihil to-*

tum tangatur; verum est. Hoc nonnulli appellant tangere indiuisibiliter in parte diuisibili.

Dico tertio. Siue admitantur in continuo indiuisibilia, siue omnino reiciantur, admittendus necessariò est inadæquatus contactus corporum.

Est admit-
tendus.

Ratio est, quia si dentur in continuo indiuisibilia, punctum debet vniri parti: vel ergo tangit totam partem, vel non tangit totam. Si totam tangit: ergo est diuisibile; si non tangit totam: ergo tangit inadæquatè. Deinde certum est, quod saltem diuinitus punctum terminans potest separari à linea; tunc ergo duæ lineæ tangent se secundum aliquid inadæquatum.

Dico quartò. Quando aliquod corpus sphericum tangit planum, tangit in aliqua parte diuisibili, sed inadæquatè & incommensuratiuè, & eo modo corpus quodlibet tangit aliud corpus in aliqua parte diuisibili secundum profunditatem, sed inadæquatè. Angelus fit in aliqua parte temporis inadæquatè sumpta, & incommensurabili cum creatione Angel.

Sphericum
tangit in-
adæquatè.

Ratio est, quia neque in puncto illa corpora se tangunt, neque in aliqua parte tota, siue determinata sit, siue indeterminata: ergo contactus ille fit in aliqua parte, sed non tota. Deinde nullo alio modo defendi potest contactus sphericæ & plani, sublati punctis; omnia enim, quæ afferunt Aristus, negans dari posse corpus omnino sphericum; Aueris, dicens contactum illum non fieri sine penetratione, & alia huiusmodi, non egent refutatione. Admittenda igitur est quod corpora illa tangunt se mutuo, sed inadæquatè. Ex quibus sic prænotatis,

Ad primum respondeo, globum ita tangere planum in parte diuisibili, ut illi non adæquetur; tangit enim inadæquatè ac incommensuratiuè.

Ad secundum respondeo, corpora duo profunda tangere se secundum partes profundas, sed inadæquatè, atque aded sine penetratione.

Ad tertium respondeo, nulla etiam esse indiuisibilia in tempore, sed Angelum dici fieri in instanti, quia fit in aliqua parte temporis sumpta incommensuratiuè. De inceptioe rerum, & desitione, ratio eadem est.

Instabis primò, esse impossibile ut fiat contactus ille inadæquatus, quia illud est aliquod totum quod est realiter distinctum à quolibet alio: sed illud quo sphericum tangit planum, est distinctum realiter ab omni eo secundum quod non tangit: ergo illud secundum quod sphericum tangit planum, necessariò est aliquid totum: ergo non tangit inadæquatè. Maior videtur manifesta. Probat minor. Illa distinguuntur realiter, quibus conueniunt prædicationes contradictoriæ: sed illi secundum quod tangit, & illi secundum quod non tangit conueniunt propositiones contradictoriæ; nam opponuntur contradictoriè tangere, & non tangere: ergo illud secundum quod sphericum tangit, distinguitur realiter ab eo quod non tangit.

Prima in-
stantia.

Deinde illud est aliquod totum, quod componitur ex pluribus partibus: sed illud secundum quod sphericum tangit planum, componitur ex pluribus partibus, alioqui esset indiuisibile: ergo illud est aliquod totum.

Resp. distinguendo maiorem. Illud secundum quod sphericum tangit planum, distinguitur realiter adæquatè ab omni eo secundum quod non tangit, nego maiorem; distinguitur saltem inadæquatè, concedo. Dixi, partes continui non distinguui adæquatè à partibus quas includunt; distinguui autem realiter à compartibus. Cum autem

id

id secundum quod sphericum tangit planum, includat necessariò aliquid, quod non tangit, falsum est illud distinguere adæquatè ab omni eo secundum quod non tangit. Deinde distinguo alteram illam minorem; illud est aliquid totum, quod componitur ex pluribus partibus totaliter, & adæquatè sumptis, concedo; quod componitur ex pluribus partibus sumptis inadæquatè, nego. Illud secundum quod sphericum tangit planum, componitur quidem ex pluribus partibus inadæquatè sumptis, sed non ex pluribus partibus adæquatè sumptis, ideoque non est aliquid totum.

Secunda instantia.

Instabis secundò. Potest Deus separare id secundum quod sphericum tangit planum, ab omni eo quod non tangit: ergo illud est aliquid totum.

Resp. negando antecedens, quia cum id quod tangit, includat aliquid quod non tangit, implicat ut id quod tangit, adæquatè separetur ab omni eo quod non tangit, vel etiam ut ita præcisè destruat id quod tangit, ut nihil destruat secundum quod non tangit. Si instes: Videt Deus ubi ea corpora se contingunt, quidni ergo possit destruere id in quo se contingunt? Respondeo, Deum videre res eo modo, quo sunt. Cum ergo ista corpora se contingant in aliquo diuisibili, sed inadæquatè sumptis, ita ut quidquid assignaueris, semper minus tangat, necessariò Deus illud videt, neque potest destruere præcisè id in quo se tangunt, quin destruat aliquid secundum quod non se tangunt.

Tertia instantia.

Instabis tertio. Deus videt determinatè totum illud quod tangit: ergo videt etiam determinatè totum illud, quod non tangit: ergo illud quod tangit est aliquid determinatum, & est aliquid totum. Deinde quaero, utrum propositio hæc sit vera, *Deus videt illud totum quod tangit, & illud totum quod non tangit*? Si est vera: ergo illud quod tangit est aliquid totum; si est falsa: ergo aliquid sphericum tangit planum, quod Deus non videt.

Resp. negando primum antecedens, quia cum id secundum quod sphericum non tangit planum, non sit aliquid determinatum & totum, implicat ut Deus qui omnia videt ut sunt, videat determinatè id totum, quod non tangit, & determinatè totum quod tangit. Hæc propositio, *Deus videt illud totum quod tangit, & illud totum quod non tangit*; vera est in vno sensu, falsa in alio: vera est, si sensus illius sit, *Deus videt illud quod tangit eo modo, quod tangit, & illud quod non tangit*: falsa verò si sensus illius sit, *Deus videt determinatè illud quod tangit esse aliquid totum, & illud quod non tangit etiam esse aliquid totum*. Ex primo enim sensu, nec sequitur illud quod tangit esse aliquid totum, neque aliquid sphericum tangere planum, quod tamen non videat Deus.

Quarta instantia.

Instabis quarto. Istæ propositiones ita sunt veræ, ut etiam sint identicæ. *Illud totum quod tangit, tangit: sphericum tangit planum, secundum illud totum, secundum quod illud tangit; non tangit secundum illud totum secundum quod illud non tangit*: ergo illud secundum quod tangit, est aliquid totum.

Resp. istas propositiones nec esse identicas, nec veras, sicut supra dixi, propositionem hanc esse falsam, *Deus diuidere potest continuum quantum potest diuidere*. Similiter enim falsum est, totum illud quod tangit, tangit; quia supponit esse aliquid totum, quod tangatur; & tamen illud nullum est. Imò prius illud, *tangit*, significat contactum adæquatum & determinatum, posterius autem significat contactum inadæquatum, & indeterminatum, unde non potest esse identica propositio.

A Dices hæc propositio, *Sphericum non tangit planum secundum totum secundum quod tangit*, vel est falsa, vel vera; si falsa: ergo hæc est vera, *Sphericum tangit planum secundum id totum secundum quod tangit*. Si vera: ergo aliquid sphericum tangit & non tangit, quia sphericum non tangit secundum totum, secundum quod tangit.

Resp. hanc propositionem, *Sphericum non tangit, secundum id totum secundum quod tangit*, esse veram in vno sensu, in alio falsam: vera est si particula negatiua cadat supra particulam, *totum*; ita ut significet id secundum quod sphericum tangit planum, non esse aliquid totum quod tangat: falsa verò est si particula negatiua cadat supra verbum, *tangit*; ita ut significet, sphericum secundum aliquid formaliter, quo tangit planum, illud non tangere. Si enim hæc propositio significet id secundum quod sit tactus, non esse aliquid totum, est vera; si autem significet sphericum non tangere secundum aliquid sui, quo tangit, est falsa.

SECTIO VIII.

Qualis sit vnio partium continui.

Q Vinta difficultas. petitur ex vnione partium continui, probaturque dari necessariò indiuisibilia copulantiæ; nam partes continui non possunt vniri vnione diuisibili: ergo vniuntur vnione indiuisibili.

Vnio non potest esse diuisibilis.

C Antecedens probatur primò, quia illud est indiuisibile, quod ne diuinitus quidem diuidi potest: sed vnio palmi A, cum palmo B, v.g. ne diuinitus quidem potest diuidi: ergo non est diuisibilis. Probatur minor. Illud ne diuinitus quidem diuidi potest, quod non potest tolli nisi tollatur totum; sed vnio palmi A, cum palmo B, non potest perire quin tota pereat; si enim duo palmi diuidantur, necesse est ut pereat tota illorum vnio: ergo vnio ne diuinitus quidem diuidi potest.

Quinque probationes.

Secundò. Si vnio vnus partis cum alia esset diuisibilis, deberet vnire partes cum penetratione; tunc enim datur penetratio, quando partes secundum se totas vniuntur partibus totis: sed vnio diuisibilis vniret partes inter se secundum se totas: ergo vniret cum penetratione. Probo minorem. Illud vnit partes secundum se totas, quod afficit partes secundum se totas: vnio diuisibilis habens partes, afficit partes quantitatis secundum se totas: ergo vnit partes secundum se totas.

Tertio. Cum diuiditur continuum, vel diuiditur etiam vnio, nec quidquam eius deperit; vel deperditur, & destruitur ipsa vnio. Si vnio diuiditur: ergo debet vniri per aliam vnionem; si autem destruitur vnio, sequitur querendum in quanta parte continui destruitur; nulla enim certa pars assignari potest. Vnde vrgeo. Vnio palmi A, cum palmo B, vel est in toto palmo A, & sic palmus A, penetratur cum palmo B; vel est tantum in extremitate palmi A, & sic quatitur in quanta parte sit vnio.

Quarto. Si dantur reales vniones, per quas partes continui vniuntur, sequitur partes continui esse indiuisibiles; quod probo, quia si pars continui, quæ sequitur vnionem, esset diuisibilis, sequeretur duas vniones ita esse immediatas, ut post vniam vnionem non sequeretur pars, sed vnio, & sic nihil esse in continuo præter vniones. Probo sequelam. Immediatè post vniam vnionem datur pars diuisibilis: sed ubi est pars diuisibilis, ibi est vnio: ergo immediatè post vniam vnionem est alia vnio.

Quinto.